БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

30 (8556) | 1958 оной февралиин 5, среда | Сэн 20 мүнгэн

Колхозуудта ажалай эмхидхэлые, мүн түлбэриие гуримшуулха

Энэ жэлдэ адуу малһаа ашаг шэмэ абалгые 30—35 процентээр дээшэлүүлхэ, зуун хонин бүриһөө 140 хурьга абаха, ороохото болон бусад ургамалнуудай, үбһэ ногооной үндэр баян ургаса туйлаха тушаа XX областной партийна конференци республикын колхозуудай урда тодорхой зорилго табиһан байна. Мүн хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ 1958 ондо ямар ехэ зорилгонуудай табигдажа байһан тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Хандалга бэшэг соо дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэнэ.

Хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ талаар хараалагдаһан эдэ шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула нэн түрүүн колхозуудта ажалай эмхидхэлые һайжаруулха, ажалай түлөөһые гуримшуулха заатагүй хэрэгтэй болоод байна. Юуб гэхэдэ, мүнөө үедэ республикымнай олонхи колхозуудта адуу малай ашаг шэмэ абахын, таряа талха болон бусад культурануудые ургуулхын тула угаа ехэ хүсэ, зөөри гаргашалагдана. Тиимэһээ тэрэнэй өөрынь үнэ сэн биратайгаар доошолногүй.

Тиин элдэб үлүү тушаалтаниие, туһалагшадые үсөөрүүлхэ, колхозниигуудай ажалай нормые ехэ болгохо, мүнгэ зөөри гамтайгаар гаргашалха тушаа эдэбхитэйгээр оролдоһон газарта, колхозуудай абаһан продукциин өөрын үнэ сэн нилээд химдарһан, колхозниигуудай олзо доход дээшэлһэн байха юм. Жэшээнь, Курумканай аймагай колхозууд һүүлэй жэлнүүдтэ энээн тушаа ехэхэн хүдэлмэри ябуулһанай ашаар һү, нооһо, мяханай өөрын үнэ сэнгые 25—30 процентээр бага болгожо шадаа. Тиихэдэ энэ аймагай колхозниигууд зэргэлээд байһан Баргажанай аймагай колхозуудай гэшүүдһээ дүрбэ дахин шахуу ехэ олзо доход ажалта үдэртөө абана бшуу.

Колхозуудта ажал ехэтэй хүдэлмэриин зарим тэдыгээр оньһожоруулагдадаг болобошье, малшадта даалгагдаһан үнеэдэй, хонидой болон бусад малай тоо өөдтэйгээр олошорногүй. Байкало-Кударын, Бичурын, Түнхэнэй болон бусад аймагуудай колхозуудта үнеэ һаадаг машинанууд олоор абтабашье, һаалишадта оройдоо 10—12 үнеэн даалгагдана. Сэлэнгын аймагай Тельманэй, 18 партсъездын, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай үүлтэртэ үнеэдэй фермэдэ ажал ехэтэй хүдэлмэриин гол түлэб оньһожоруулагдабашье, тэндэ һаалишан бүхэндэ миил 8—10 үнеэн даалгагдадаг байна. Иимэ үсөөн үнеэ харууһалжа байһан хадаа тэндэхи һаалишад үнеэдээ машинаар һааха гэжэ оролдодоггүй, колхозуудайншье хүтэлбэрилэгшэд тэдэ машинануудаа хүдэлгэхэ гэдэггүй, һанаа амар һуудаг. Хамтын хэрэгтэ иимэ барга бардамаар хандадаг баримтануудта эсэс табижа, колхозниигуудай ажалай нормые хубилгаха, хараа байса дээшэнь болгохо саг ерээ.

Элдэб үлүү тушаалтаниие үсөөрүүлхэ, ажалай эмхидхэлые һайжаруулха хэрэгтэ һүүлэй жэлнүүдтэ бии болоһон комплексно бригадануудай угаа ехэ ашатай, туһатай байһаниинь бодото ажал дээрэһээ элирбэ. Теэд ажал эмхидхэхэ энэ түрүү аргые хэрэглэдэг болобошье, олохон колхозуудта комплексно бригаднуудые хүтэлбэрилхөөр шударгы бэрхэ, ажалаа һайса мэдэхэ хүнүүдые табиха гэжэ оролдоногүй. Комплексно бригадануудые ажахын тоосоондо оруулха тушаа һэдэлгэ хэхэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ туһалха, саг үргэлжэ ажалыень хинан шалгаха талаар олохон колхозуудай правлени юушье хэнэгүй. Үдэр саг гээнгүй, комплексно бригадануудай бригадирнуудаар эрхимэй эрхим хүнүүдээ, мэргэжэлтэдые, эрдэмтэй колхозниигуудаа табиха шухала болоод байна. Тиихэ зуураа комплексно бригадаараа абаһан продукциинь хэмжээе, олзо доходые харалсажа, колхозниигуудай ажалта үдэрэй түлөөһые тодорхойлхо саг тулаа.

Мүн бригада, фермэ бүхэндэ гаргашалагдаха ажалта үдэрые, мүнгэ зөөриие һайса тооложо, тэрэнэй хэмжээе жэлэй эхиндэ тогтоохо хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, олон ушарта колхозниигуудай хэһэн ажалай шанарые, абаһан продукциинь хэмжээе харалсангүй ажалта үдэрые табижархидаг. Энэ тон буруу. Жэшээнь, малшадта юрэнхыдөө мал харууһалһанайнь түлөө ажалта үдэр үгтэхэ бэшэ, харин хэды шэнээн ашаг шэмэ абаһаарнь, малаа гарзада оруулангүй, үүлтэрыень һайжаруулжа байһаарнь хаража үгтэхэ ёһотой бшуу. Тиихэдэ колхозуудай ажахын элдэб һалбарида хүдэлжэ байһан хүнүүдэй ажалай түлбэри дан ехэ илгаатай байна. Тэрэниие зарим тэдыгээр тэнсүүлхэ хэрэгтэй.

Гадна, һайнаар хүдэлжэ байһан колхозниигуудта нэмэлтэ түлбэри үгэлгые гуримшуулхаар болоо. Яахадааб гэхэдэ, зарим нэгэн колхозуудай правлени хамтынгаа суглаан дээрэ хэлсэнгүй, өөһэдөө мэдээд, урид тогтоогдоһон түлбэриие хэдэн һара болоод лэ хубилгадаг, хүнүүдтэ нэмэлтэ түлбэриень саг соонь үгэдэггүй, тиигэжэ буруу ябадал гаргана. Энэ дутагдалые эсэслэн усадхажа, нэмэлтэ түлбэриие түргэ түргэн хубилгангүй байбал дээрэ һэн гэжэ һанагдана.

Колхозниигуудта, илангаяа малшадта амаралтын үдэр тогтоогоод, тэдэниие амаралтада гаргажа байхын тула гүүртэ, отара, фермэнүүдтэ халаанай хүнүүдые табиха шухала.

Нүхэд колхозниигууд! Эдэ бүхы асуудалнуудые мүнөө боложо байгаа тоосоото суглаанууд дээрээ хэлсэжэ, зүб мүрөөрнь шиидхэхэ хэрэгтэй.

„Уласхоорондын байдалай зарим асуудалнууд тухай" нүхэр Н. С. Хрущевой Минскдэ хэлэһэн үгэ ном боложо гараа

«Уласхоорондын байдалай зарим асуудалнууд тухай» Белорусска ССР-эй хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые политическэ литературын гүрэнэй хэблэл ном болгожо гаргаа.

Энэ ном олоор хэблэгдээ.

(ТАСС).

СССР-эй ДОСААФ-эй бүхэсоюзна съезд

СССР-эй арми, авиаци болон флодто (ДОСААФ) туһалха һайн дуранай обществын бүхэсоюзна съезд Москвада февралиин 10-да нээгдэхэнь. СССР-эй ДОСААФ-эй Центральна Комитедэй болон шалгалтын комиссиин хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл съезд зүбшэн хэлсэхэ, мүн обществын уставта хубилалта оруулха тухай асуудалые хаража үзөөд, СССР-эй ДОСААФ-эй Центральна Комитедые шэнээр һунгаха юм.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд дэбжүүлэгдэнэ

МОСКВА

Ниислэл хотымнай олон түмэн ажалшад эрхим һайн хүбүүд, басагадаа СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлжэ байна.

«Калибр», «Каучук» заводуудай, мүн багахан автомобильнуудай заводой хүдэлмэришэд, Бауманай нэрэмжэтэ дээдэ техническэ училищиинхид, центральна телеграфай хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь **Никита Сергеевич Хрущевые** февралиин 3-да айхабтар эдэбхитэйгээр дэбжүүлбэ. Мүн ниислэл хотын бусад олон предприятиинхид Н. С. Хрущевой кандидатурые нэрлээ.

Электролампануудые бүтээдэг Москвагай заводой слесарь **Алексей Михайлович Малинкин** кандидадаар дурадхагдаба.

— Энэ манай эрхим хүдэлмэришэн юм. Һаяхан Социалис Ажалай Герой болоо,—гэжэ слесарь нүхэр Ловков хэлэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Отто Вильгельмович Куусинен**, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Леонид Ильич Брежнев**, гүрэнэй подшипникова заводой хүдэлмэришэн **Пантелеймон Григорьевич Шемякин**, Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводой директор **Алексей Георгиевич Крылов**, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Алексей Илларионович Кириченко**, ажалшадай депутадуудай Москвагай городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Николай Иванович Бобровников**, партиин Московско городской комитедэй нэгэдэхи секретарь **Владимир Иванович Устинов**, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Аверкий Борисович Аристов**, Москва городой совнархозой түрүүлэгшэ **Константин Дмитриевич Четухов**, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Екатерина Алексеевна Фурцева**, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Николай Григорьевич Игнатов**, түб хотын эрхим шулуушан, Социалис Ажалай Герой **Алексей Михайлович Горев**, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Нуритдин Акрамович Мухитдинов**, СССР-эй Наукануудай академиин президент **Александр Николаевич Несмеянов**, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ **Николай Михайлович Шверник**, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн **Анастас Иванович Микоян**, партиин Москвагай областной комитедэй нэгэдэхи секретарь **Иван Васильевич Капитонов**, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Климент Ефремович Ворошилов**, «Электросталь» заводой булад хайлуулагша **Алексей Петрович Журавлев**, хүдөө ажахын машина бүтээдэг Люберецкэ заводой хүдэлмэришэн **Борис Иванович Самсонов** гэгшэд Москвагай олон зуун предприяти, эмхи зургаан, һургуулинуудай коллективүүдэй зүгһөө СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэбэ.

Н. С. Хрущев олон газарһаа, Н. М. Шверник, А. И. Кириченко гэгшэд хэдэн газарһаа дэбжүүлэгдээ.

КАЗАХСТАН

Металл болбосоруулдаг заводой хүдэлмэришэд **Н. С. Хрущев, К. Е. Ворошилов** болон инженер-металлург **М. Б. Жакупов** гурбаниие СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлээ.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, Казахстанай КП-гэй Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь **Н. И. Беляев** хүндэ машина бүтээдэг Алма-Атын заводой хүдэлмэришэдэй зүгһөө СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

ЭСТОНИ

Электромашина бүтээдэг Эстониин эгээ томо завод болохо «Вольтын» хүдэлмэришэд **Н. С. Хрущев И. Г. Кэбин** хоёрые СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлбэ.

Таллинай экскаваторна заводой хүдэлмэришэд **К. Е. Ворошилов** болон республикын алдарта шулуушан **К. А. Кярбер** гэгшэдые Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлээ.

ЛИТВА

Н. С. Хрущев, А. И. Кириченко болон Литвагай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь **А. Ю. Снечкус** СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй, мүн **Н. М. Шверник** болон Вильнюссэй паровозно депогой хүдэлмэришэн **М. Ф. Нечаев** гэгшэд Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдээ.

Литовско ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **М. Ю. Шумаускас** Союзай Соведэй депутадта кандидадаар нэрлэгдээ.

А. И. Микоян болон Каунасстахи К. Гедрисэй нэрэмжэтэ ангай арһанай фабрикын главна инженер **Н. И. Садаускайте, А. И. Кириченко** болон Каунасстахи «Кауно Аудиняй» фабрикын бүд нэхэгшэ **И. П. Петраускене** гэгшэд Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэбэ.

МОЛДАВИ

Н. С. Хрущев, Молдавиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь **З. Т. Сердюк,** мүн Молдавиин уранзохёолшо **А. П. Лупан, К. Е. Ворошилов,** Социалис Ажалай Герой, виноград ургуулагша **В. М. Цуркан** гэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдээ. Тиихэдэ Н. С. Хрущев хэдэн газарһаа дэбжүүлэгдэбэ.

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хоёрдохи хэмэл одон дабшаһаар

Февралиин 4-нэй үглөөнэй 6 часта хоёрдохи хэмэл одон бүмбэрсэг дэлхэйе 1321 дахин тойроо. Хойто широтагай 0 болон 36 градусай хоорондо, мүн урда широтагай 0 ба 59 градусай хоорондо наранай гарахын урда тээ сэлмэг хонгор байгаа һаань, хоёрдохи хэмэл одон миин нюдэндэ харагдаха юм.

Америкын Холбоото Штадуудай Президент Дуайт Д. Эйзенхауэртэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин бэшэг эльгээбэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин февралиин 1-дэ США-гэй президентдэ бэшэг эльгээгээ. Советскэ болон бусад гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсээ хэхэеэ президентын уулзахаар бэлэн байһые тэмдэглэхэ зуураа, Н. А. Булганин иигэжэ дахин онсолон тэмдэглэхые шухалада тоолобо: атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалгые дары болюулха, ядерна буу зэбсэг хэрэглэхэһээ СССР, США, Великобритани гурбанай арсаха тухай, бэе бэедээ добтололсохогүй гэжэ НАТО-до болон Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй хоорондо хэлсээ баталха тухай, Германида, мүн Европын бусад гүрэнүүдэй газар дээрэ байһан гадаадын сэрэгэй тоое хороохо тухай асуудалнуудые, тэрэшэлэн гэнтын добтолго зайсуулха хэмжээнүүдые хараалха, дэлхэйн оронуудай хоорондо худалдаа наймаа ехээр хэдэг болохо, мүн дай хэхэ гэһэн номнолые болюулха, Дүтын, Дунда Зүүн зүгтэхи түгшүүрилтэ шанга байдалые һуларуулха арга зам тухай асуудалнуудые дурсагдаһан зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэхэ гэжэ Советскэ правительство дурадхана.

Мүн уласхоорондын байдалые һайжаруулха зорилгоор зүблөөндэ хабаадаха бусад гүрэнүүдэй зүгһөө оруулагдаһан ондоошье дурадхалнуудые зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэжэ болохо байна. Тиихэдээ ямар дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэхэ шухалаб гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн һанамжатай байха ёһотой болоно.

Харин мүнөө нэгэ тээшэнь шиидхэхэ аргагүй асуудалнуудые хожом хэлсэхэ тухайгаа гүрэнүүд тус зүблөөн дээрэ хөөрэлдэхэ ёһотой гээшэ.

Атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалга дары болюулагдаха ёһотой. Тиимэһээ бусад гүрэнүүдэй жэшээень дагаха байгаа һаань, Советскэ Союз дурсагдаһан буу зэбсэгэй туршалгые болюулхаар бэлэн гэжэ бэшэг соо тэмдэглэгдэнэ.

Удаань Н. А. Булганин эгээл дээдэ тушаалтанай зүблөөе бэлэдхэхэ тушаа асуудалда тогтоо. Хэрбээ нимэ зүблөө зарлаха гэжэ лаб хэлсээд байбал, тэрэниие бэлэдхэжэ үнгэргэхэ гээшэ хэсүү бэрхэтэй хэрэг бэшэ байха гэжэ һанагдана гээд Н. А. Булганин тэмдэглэбэ.

(ТАСС).

ТРАКТОР, МАШИНАНУУДАА ХАҺА СООНЬ ЗАҺАЖА, ҮРЭҺЭ ХҮРЭНГЭЕЭ ХҮСЭДӨӨР ХААГААД, ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫЕ ЭРХИМЭЭР УГТАЯ!

Заһабарилгые удаарууджа болохогүй

Сүхын МТС-эй механизаторнууд мүнөө жэлэй хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ 56 трактор, мүн олон тоото хүдөө ажахын машина, техникэ заһабарилха түсэбтэй байгаа. Һүүлэй мэдээгээр эндэхид 28 трактор, 13 комбайн, 21 анзаһа, 38 сеялкэ бэлэн болгоо.

Мүнөө жэлдэ энэ МТС-эйхид узловой арга үргэнөөр хэрэглээ. Тэрэнэй ашаар ажалай үндэр бүтээсэ туйлагдана. Жэшээлхэдэ, механизатор нүхэр А. Сосновскиин узловой бригадынхид даалгабаряараа 16 час соо хэхэ хүдэлмэриие 9—10 часай туршада эрхим шанартайгаар бүтээдэг болоо.

Тиибэшье, шэнэ жэлһээ хойшо энэ МТС-эйхид трактор, машинануудай заһабарилгые ехээр удаарууджа байна. Январиин 1-һээ 15 болотор эндэ нэгэшье трактор бэлэн болгоогүй байха юм. Заһабарилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан механизаторнуудай ажалай эмхи гурим муу, жаяг заршам һула.

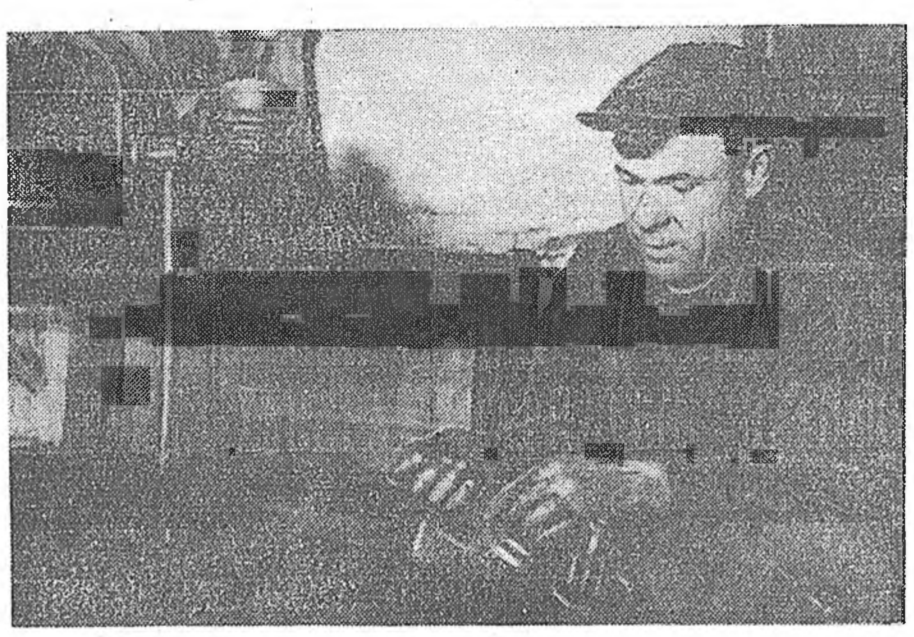
Гадна, трактор болон хүдөө ажахын машинануудта хэрэглэгдэхэ запасной часть, детальнуудые саг болзор соонь захижа асаруулаагүй дээрэһээ мүнөө тэдэнь дутажа, заһабарилга һаатана.

Мүн энэ МТС-эй механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэр ойртожо байна, теэд мүнөө болотор агитаторнууд томилогдоогүй байһаар.

Механизаторнуудай, заһабарилгын узелнуудай бригадануудай хоорондо социалис мүрысөөн эмхидхэгдээгүй. Ажалайнь дүнгүүд гаргагданагүй. Энэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд машина, трактор заһабарилхада тааруу зохид МТМ бариха гэлсэһээр хэдэн жэл болоо, теэд мүнөөшье болотор эндэхи механизаторнууд сарай соо гү, али газаа заһабарилга хэхэ баатай болоно.

Т. Баймин.

Сэлэнгэ.

Сүхын МТС-эй тракторист Александр Павлович Сосновский «ДТ-54» трактораар хоёр жэлэй нормо дүүргээ. Мүнөө нүхэр Сосновский трактор заһабарилгын үедэ эрхимээр ажаллажа, үдэр бүри нормоёо 150—200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Сосновский трактор заһабарилга дээрэ ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Механизаторнуудай эдэбхи үүсхэл

Үнгэрэгшэ жэлдэ Заиграйн аймагай Шэнэ-Бэрээнэй МТС-эй механизаторнууд IV кварталай даалгабарии үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 5 трактор, 8 анзаһа, 2 сеялкэ, 3 лущильник болон бусад машина, зэмсэгүүдые заһабарилжа гаргаа һэн.

Мүнөө энэ МТС-эй механизаторнууд СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтые ажалай бэлэгээр угтахын тулада трактор болон газарай хүрьһэ элдүүрилхэ, тарилга хэхэ бүхы машина, зэмсэгүүдые февралиин тэн болотор заһабарилха, мүн хуряалгын бүхы машина, зэмсэгүүдые мартын 16 болотор һайн шанартайгаар заһабарилжа, бэлэн болгохо уялга абаа.

Заһабарилга дээрэ механизаторнуудай ажалай бүтээсэ үдэрһөө үдэртэ шангадана. Тракторай моторнуудые заһабарилха бригадынхид (бригадирынь нүхэр Павлов) илангаяа эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилдэг байна. Тэндэ механизаторнууд нүхэд П. Заиграев, Т. Федотов, В. Жерлов гэгшэд халаанайнгаа даабариие үлүүлэн дүүргэдэг.

МТС-эй дирекци болон партийна эхин организаци механизаторнуудай дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Заһабарилга дээрэ үдэр бүри ажалай дүн гаргагдажа, үглөөдэр хэгдэхэ даабари хүн бүхэндэ, цех, узелда үгтэдэг. Заһабарилагшадай дунда социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Түрүү механизаторнууд уралан нарижуулгын үнэтэ дурадхалнуудые оруулжа, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхые оролдоно.

А. Рябовалов.

Республикын МТС-үүд болон совхозуудта трактор, машинануудые заһабарилгын ябаса тухай

Февралиин 1-нэй мэдээн

МТС-үүд	Бүхы маркын тракторнуудые заһабарилга (процентээр)	Хүдөө ажахын машинануудые заһабарилга (процентээр)	
		Анзаһан	Сеялкэ
Хэрэнэй	141,9	145,4	115,3
Жэрэмэй	114,7	182,1	94,4
Түнхэнэй	100,0	100,0	100,0
Ториин	100,0	33,3	62,5
Хамнигадайн	100,0	49,8	124,0
Е-Кударын	96,2	131,0	137,0
Иволгын	94,3	111,9	102,4
Тарбагатайн	92,1	116,6	119,6
Бургалтайн	91,3	85,7	115,6
Үшөөтэйн	88,8	65,2	71,3
Шэнэ-Бэрээнэй	87,5	95,5	84,7
Погранична	86,0	70,1	61,8
Кабанскын	85,1	76,9	123,3
Охин-Булагай	84,3	87,1	94,7
Цагаан-Усанай	81,8	48,2	155,7
Хүрьбын	81,8	89,0	68,6
Гашейн	81,5	99,0	123,0
Б-Куналейн	80,9	71,4	112,0
Хориин	78,2	100,0	100,0
Суулгын	76,1	107,0	86,1
Хонхолойн	76,0	91,0	89,0
Чесанын	75,4	92,8	101,2
Хүнтэйн	74,5	75,4	70,8
Нарһатын	71,1	77,1	113,1
Бичурын	70,5	100,0	114,4
Сүхын	69,6	76,9	146,6
Хэжэнгын	68,3	80,5	84,1
Тимлюйскэ	67,8	50,9	110,0
Итанцын	66,6	67,5	77,7
Закаменай	63,8	57,5	124,0
Эгэтын	63,3	63,4	79,5
Баргажанай	63,3	55,0	87,6
Саянтын	60,3	100,0	100,0
Сэлэнгын	60,7	93,6	69,0
Ехэ-Куналейн	55,5	97,7	30,7
СОВХОЗУУД:			
Кяхтын	100,0	127,2	100,0
Бичурын	87,0	113,0	88,2
Борьёогой	80,3	90,3	62,5
Сэлэнгын	80,0	57,1	57,1
«Эрдэм»	64,4	52,7	35,1
Хориин	62,0	44,1	120,6
Яруунын	48,4	61,6	80,0

АГИТПУНКТНУУД ПОЛИТИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИИН ГОЛ ГУЛАМТА БОЛГОГДОХО ЁҺОТОЙ

☆ ☆ ☆

Дутуунуудаа дары усадхаха

Улан-Удын үйлсөөр ябахадаа, ямар нэгэн эмхи зургаанай гү, али һургуулиин, ондоошье ниитын байшангай үүдэн дээрэ «Агитпункт» гэһэн гоё гаршагай яларан байхыень харахат. Тэдэнэй дээгүүрнь һунгуулида уряалһан уряа лозунгнууд хадаатай. Эгээл иимэ гаршат Балтахиновай нэрэмжэтэ үйлсэдэхи № 26 һургуулиин байшангай үүдэн дээрэ байба. Эндэ № 10 агитпункт нээгдэнхэй. Декабрь һарада арадай сүүдүүдэй һунгалтые тус агитпункт эрхим бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэһэн юм.

— Энэ участогта мүнөө 11 партийна организациин агитаторнууд хүдэлнэ. Участогнай үнөөхи хэбээрээ үлөө. Һаяхан партийна организациин секретарьнуудые суглуулжа, һунгалтада бэлэдхэхэ түсэбтэй танилсуулаад, тус тустань даабари үгтөө,—гэжэ агитпунктые даагша нүхэр С. Г. Чернов хөөрэнэ.

Агитпункт соо ороходо, арюун сэбэрхэн, хоёр ута стол дээгүүр элдэб газетэ, журнал, һонин номууд, һунгуулиин Дүрим аятай жэгдээр табяатай байдаг. Ханаарнь фотомонтаж, һунгуулиин участогай схемэ, һунгуулида хабаатай плакат, зурагууд хадаатай байна. Эдэ бүгэдэһөө агитпунктын ябуулдаг ажал харагдажа эхилнэ.

Тус агитпункт һунгагшадай эрилтые хараада абажа, хүдэлмэреэ эмхидхэнэ. Эндэ хэдэн лекци, элидхэл хэгдээ. Ажалайнгаа һүүлээр үбгэн залуугүй эндэ шэнэ газетэ, журналай һонинтой танилсахаяа гү, али шатар, даам наадахаяа сугларанхай байдаг. Январиин 23-да һунгагшадта зорюулжа, «СССР-эй һунгуулиин гурим» гэһэн һонирхолтой лекци уншагдаа. Мүн район советэй депутат нүхэр Арский һунгагшадтайгаа уулзаба. Һүүлээрнь һонирхолтой концерт харуулагдаа. Январиин 30-да СССР-эй Верховно Советэй депутат Е. Г. Курочкин тоосоо юм. Һаяар үшөө хэдэн лекци, элидхэл хэгдэхээр хараалагдана. Тус агитпункт 125 агитатортай. Тэдэнэй хүдэлмэриие парторганизаци хододоо хинан шалгажа, заабари үгэжэ, туһалжа байдаг. № 26 һургуулиин, Прокуратурын болон хүүгэдэй больницын партийна организацинуудай агитаторнуудай хүдэлмэриие тэмдэглэхэ шухала. Агитаторнууд нүхэд Медведева, Клыпина, (Элүүрые сахилгын министерство), Матвеева (хүүгэдэй больница), Нина Тетр, Мордовская (№ 26 һургуули) участогуудтаа ябажа, һонирхолтой хөөрэлдөө хэнэ, һунгагшадаа һунгуулиин Дүримтэй танилсуулна.

Һунгалтада бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо агитаторнуудай хэдэн семинар боложо, дүй дүршэлөө абалсаһан байна.

Гэбэшье, гүрэн түрын удхашанартай иимэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг партийна организаци бии байгаа. Жэшээлхэдэ, ВЛКСМ-эй обкомой партийна организациин агитаторнууд (секретарь нүхэр Шабогоров) һунгагшадай дунда мүртэй хүдэлмэри ябуулаагүй байха юм.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудаа ойрын сагта усадхажа, ажал хүдэлмэреэ бүри һайнаар эмхидхэн, арад зоной дунда лекци, элидхэл уншаха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые бүри бадаруулха гээшэ партийна организацинуудай, агитпунктын зайлашагүй шухала зорилго болоно.

Р. Цыдыпов.

КПСС-эй гэшүүн Ашагта Цыбендоржиева Сэлэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой түрүү һаалишадай нэгэн юм. Нүхэр Цыбендоржиева үнгэрэгшэ жэлдэ һү һааха түсэбөө 125 процент дүүргээ. Мүнөө нүхэр Цыбендоржиева СССР-эй Верховно Советэй һунгалтын хүндэлэлдэ үдэртөө үнеэн бүриһөө хахад пүүд һү һааха уялга абаад, үгэдөө хүрэхын тула эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **А. Цыбендоржиева.**

Культбазын дэргэдэхи агитпункт

Манай колхозой нэгэдэхи фермын культбазын дэргэдэ агитпункт эмхидхэгдэжэ, һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Эндэмнай справка үгэхэ стол, һунгуулиин Дүрим болон бусад литература бии. Үдэшэ бүхэндэ колхознигууд, малшад олооро сугларжа, газетэ, журналнуудые уншадаг. Партийна бюрогой баталһан түсэбэй ёһоор хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд саг сагтаа һонирхолтой лекци, элидхэл хэдэг байна. Агитаторнууднай участогуудтаа гаража, совет һунгуулиин гурим, һунгуулиин Дүрим, уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөө хэнэ. Түрүүшынхеэ һунгаха залуушуулда зорюулжа, «СССР-эй һунгуулиин гурим—эгээл демократическа һунгуулиин гурим» гэһэн лекци һаяар уншагдахань.

Мүн Бэлшэр добын культбаза һайн түхеэрэлгэтэй. Эндэхи агитаторнууд һаалишадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна, абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ малшадые элсүүлнэ. Һаалишад Дыжит Эрдынеева, Очирсу Дылыкова, Ногоон-Дари Лузанова, Бадмасу Очирова, Бадма Раднаева һаядаа үнеэн бүриһөө 10—8 литр һү һааба. Түрүү һаалишан Д. Эрдынеева һунгуулиин үдэр хүрэтэр үнеэн бүриһөө 670 литр һү һааха уялга абанхай. Тиигэжэ манай агитаторнууд политическэ хүдэлмэреэ колхозой урда табигдаһан зорилготой нягта холбоотойгоор ябуулна.

О. Цыбиков, Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой агитпунктые даагша.

Хэзээ хүдэлжэ эхилхэ юм

СССР-эй Верховно Советэй һунгалтын үдэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө социалис мүрысөөн Кударын аймагай колхоз, МТС-үүдтэ үдэр бүри үргэдэнэ.

Һунгалтын бэлэдхэлэй үедэ агитпунктнуудай ехэ хүдэлмэри ябуулдагынь мэдээжэ. Мүнөө колхоз, МТС, эмхи зургаануудта агитпунктнууд нээгдээд, хүдэлжэ эхилээ. Хэдэ мянган агитаторнууд арад зоной дунда һунгуулиин Дүрим, уласхоорондын байдал болон бусад асуудалаар хөөрэлдөө эмхидхэнэ. Жэшээлэн хэлэбэл, Хамнигадайн МТС-эй (даагшань нүхэр Полещук), Ждановай нэрэмжэтэ колхозой (даагшань нүхэр Цыбиков) агитпунктнууд һайнаар түхеэрэгдэнхэй, ажалаа түсэбэй ёһоор ябуулна, агитколлективүүдынь һайнаар хүдэлнэ.

Гэхэ зуура, зарим агитпунктнууд мүнөөшье хүсэд хүдэлжэ эхилээдүй. Аймагай центртэ дүтэхэнэ байдаг «Октябриин 40 жэл» колхозой центр—Ара-Алцагад тосхондо һая болотор агитпункт нээгдээгүй байба. «Түлеэгүй дээрэһээ һаатанабди, түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Бадмаев үглөө, үглөө гээд асаруулнагүй», гэжэ агитпунктые даагша Ц. С. Банзаракцаев хөөрэнэ. Тэрэшэлэн хоёрдохи комплексно бригадын центр—Дунгүй тосхондохи агитпункт һайнаар түхеэрэгдээгүй байһаар.

Һү һаалиин нэгэдэхи фермын дэргэдэ культбаза бии юм. Теэд, һунгалтада зорюулагдаһан уряа лозунгнууд эндэхи улаан булан соо харагданагүй, һунгуулиин Дүрим харахагүйт, справка үгэхэ стол эмхидхэгдээгүй.

Колхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр Ж. Банеев) һунгуулида бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулха агитаторнуудые томилоодүй.

Д. Болхоев, манай корреспондент.

Эдэбхитэй агитаторнууд

СССР-эй Верховно Советэй һунгалтын үдэр—мартын 16 дүтэлжэ байна. Тимлюйдэхи цементын заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд һунгалтын урда тээ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хабаадажа, ехэ уялгануудые абана.

Заводой цехүүд, улаан булангууд соо һунгалтада зорюулагдаһан лозунг, плакадууд хадагданхай. «Агитпункт» гэжэ гоё һайханаар бэшэгдэһэн гаршаг клубай газаань харагдана. Каменск тосхондохи һунгуулиин участогай агитпунктын дэргэдэ 108 хүнһөө бүридэһэн агитколлектив эмхидхэгдээ. Ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхын тула дүршэлтэй коммунистнууд, комсомолшууд, партийнабэшэ нүхэд томилогдонхой. Заводой парткомой секретарь Н. Ф. Фокин, агитпунктые даагша В. И. Володкин агитаторнуудай семинар үнгэргөө.

Агитаторнууд айлнуудта ябажа, һунгагшадтай хөөрэлдөө хэнэ. Пенсионер коммунист Иван Корнилович Ховрин һунгагшадтай бата барисаа байгууланхай, тэдэнэй асуудалнуудта дэлгэрэнгы, тодорхой харюу үгэнэ, газетын һонинии дуулгана. Комсомолшууд К. Кречетова, И. Манилова «СССР-эй Верховно Советэй һунгалтын Дүримые» һунгагшадтаа уншажа ойлгуулба.

Каменскын дунда һургуулиин багшанар ойлгууламжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эндэхи 20 багшанар агитатораар хүдэлмэрилдэг юм.

Н. Мещенин.

Улан-Удын «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин гэшүүд СССР-эй Верховно Советэй һунгалтын хүндэлэлдэ нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб болзорһоонь урид, мартын 25 хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаа. Социалис мүрысөөндэ оролсоһон кетлёвщица Мария Сергеевна Лобанчук халаан бүриингөө даабари 180—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Лобанчук ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

МАЛДАА ТАЛХА ТАРЯА, ШЭМЭТЭ ТЭЖЭЭЛ Т... ҮБҺЭ НОГОО ЭЛБЭГ ЕХЭЭР БЭЛДЭДЭГ БОЛ...

Бичурын хониной совхозой хүдэлмэришэдэй, мэргэжэлтэдэй социалис уялга

1957 он дүүрэв. Энэ жэл совет арадта, хэдэн олон гайхамшагта туйлалтануудые асараа. 1957 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин һая тунхаглаһан мэдээсэл энээн тухай эли тодоор гэршэлнэ.

Илалтын эдэ тоонуудта мүн манайшье республикын совхозуудай хүдэлмэришэд өөһэдынгөө ажалай хубитые оруулалсаһан байна.

Хүдөө ажахын үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдые гаргажа үзөөд, ажахыгаа хүгжөөхын түлөө тэмсэжэ, түрүүшын амжалтануудые туйлаабди гэжэ баяртайгаар тэмдэглэнэбди.

Урдань колхозуудта байхынхяар жэшэхэдэ, үнеэн бүриһөө һү һаалга мянгаад килограммаар дээшэлжэ, энэ жэлдэ үнеэн бүхэнһөө 1943 килограмм һүн һаагдаа. Мүн нооһо, мяха болон малай бусад ашаг шэмэ абалга дээшэлээ.

Эдлүүриин газарай зуун гектар бүхэндэ малай ашаг шэмэ абалга 1956 онойхиһоо имээр дээшэлбэ: һүн—14,8 центнерһээ 37 центнер хүрэтэр, мяхан—6,8 центнерһээ 9,1 центнер хүрэтэр, нооһон—43 килограммһаа 70 килограмм хүрэтэр дээшэлээ.

Хүдөө ажахыгаа эрид түргэнөөр хүгжөөхын түлөө мүрысөөнэй үедэ олон түрүүшүүл шалгаржа гараба. Коммунист Ш. Г. Улзытуевай даадаг һүнэй-товарна фермынхид үнеэн бүриһөө хоёр мянга гаран литр һү һаагаа. Совхозой 13 һаалишад үнеэн бүриһөө 2 тонноһоо үлүү, дүршэлтэй һаалишан Дулма Гармаева — 2622 килограмм, залуу һаалиша хүбүүн Жаргал Дугаров—2252 килограмм, 10-дахи класс дүүргээд, фермэдэ ерэһэн комсомол басаган Октябрина Очирова—2151 килограмм һү һаагаа.

Мал ажал дээрэ хорёод жэл соо хүдэлмэрилжэ байһан адуулгашан Балжанима Цыремпилова һаалиин үнеэдые адуулха зуураа, эрхим ажалай жэшээ харуулжа байдаг. Тэрэнэй ажалладаг гүүртын үнеэн бүриһөө 2210 килограмм һүн һаагдаа. Малшан Бадма Доржиев 110 тугал тушаажа абаһан юм. Тиигээд зунай һаранuудта тугал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые үдэртөө 600—700 граммаар нэмээдэг байгаа. Мүнөө үбэлэй шанга хүйтэн сагта буруун бүхэнэйнь шэгнүүр үдэртөө 510—520 граммаар нэмэнэ. Үбгэ һамган хоёр гахайшад Цыдып Гармаев, Балжицу Дугаржапова 1957 ондо түрүүшынхинь эхэ гахай бүриһөө 22 поршоонхо, нүгөөдэнь—20 поршоонхо абажа түлжүүлээ. Мүнөө жэл тэдэнэр эхэ гахай бүриһөө 25 поршоонхо абахын түлөө тэмсэжэ байна.

Тиибэшье бидэнэр түрүүшынгээ эдэ амжалтануудаар һанаагаа амарха эрхэгүйбди. Юуб гэхэдэ, манай хүдэлмэриин дүнгүүд ороной түрүү совхозуудайхиһаа үшөөл холо бага байна бшуу. Манда шиидхэгдээгүй, хүсэлдүүлэгдээгүй юумэнүүд, хэрэглэгдээгүй олон арга боломжо бии. Ороoһо таряанайнгаа ажахыгаар, шэмэтэ ба бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ талаар горьтойхон дутагдалнуудтайбди. Энээнһээ боложо, хүдөө ажахын продуктнуудай, тон түрүүндэ малай ашаг шэмын үнэ сэн дээшэлнэ, гаргаша ехээр хэгдэнэ.

Ажал хүдэлмэриингөө жэлэй дүнгүүдые гаргаха зуураа, 1958 ондо иимэ социалис уялгануудые абанабди:

3000 гектар тарилгын га бүриһөө 100 пүүд шэниисын, 600 гектарай га бүриһөө 11 центнер овёсой, 1400 гектарай га бүриһөө 11 центнер ячмениин, 600 гектарай га бүриһөө 200 центнер силостэ оруулха ногооной, 200 гектарай га бүриһөө 300 центнер кукурузын ургаса хуряахабди. Силослэхын тула 200 гектарта нэмэжэ овёс ...ха. 125 гект...рэ ногоон ...ертэ тарилг...хэ юм.

Тиихэдэ ... бүриһөө 110 центнерһээ бага бэшэ хартаабх... центнерһээ бага бэшэ сахарай свёклын ургаса хабди.

Сабшалангай га бүриһөө 14 центнерһ... бэшэ үбһэ ногоон хуряагдаха.

Иимэ ургаса хуряаха арга боломжо манда бии. Мүнөө жэлдэ тарилга хэгдэхээр һай... һэтэй полинууд дээрэ 3705 гектар сэб...дэгдэнхэй, 592 гектар шэнэ ба боро газар элдү...дээ. Һайнаар элдүүрилэгдэһэн газарта... пашной ургамалнуудые, ехэнхи ороoһо таря... гуулхабди. 2000 гектар дээрэ үрэһэмнай хэрэ...нарин рядтайгаар таригдаха. Уһалууриин...нууд 400 гектар таряалан уһалагдаха. Тари...хэ газартаа 7 мянган тонно наг шэбхэ, 100 то...неральна үтэгжүүлгэ гаргажа тараахабди.

Полинуудайнгаа ургаса дээшэлүүлхын тула...май уһа тогтоохо, тарилгын урда тээ борнойл...хы полинуудтаа уһа тогтоохобди. Энэ зо... гурбан үдэр 3700 гектар дээрэ борнойлго... шииг нойто барихаар хараалагдана.

Ороoһото ургамалнуудаа богони болзорто;...тань агротехническэ һайн болзорнуудта тар... Тарилгын харууһан һайнаар эмхидхэгдэхэ. ...пашной ургамалнууд гурба дахинһаа үсөөн...ряд хоорондууряа элдүүрилэгдэхэ, полинуудт...мэлтэ тэжээл оруулагдаха юм.

Ороoһо таряагаа хүдэлмэриин 12 үдэр соо...жа дүүргэхэбди. Тиихэ зуураа, 4300 гектар...али шэнисымнай бүхы тарилгын 86 процентнь...лан хуряагдаха. Сабшалангайнгаа ургаса...лүүлхын тула иимэ хүдэлмэри хэгдэхэ: нёдон...гектар уһалһан һаа, мүнөө жэл 3200 гектарай...лан уһалхабди. 30 гектарта шэнэ үтэг хэгдэх...тонно наг шэбхэ гаргажа адхахабди. Мүнөө...зоймнай луговодууд ехээр тошон халяажа ба...

Ороoһо таряанайнгаа ургаса дээшэлүүлжэ,...тэжээл ехээр бэлдэһэнэй ашаар малайнгаа тоо... олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, т... мал ажалай продуктнуудай үнэ сэнгые доошо... ажахыгаа ашаг олзо ехэтэй болгохо байнабди...най абаһан уялгаяа дүүргэхэ ехэ арга болом... болгожо үгэхэ.

Зоотехническэ наукын туйлалтануудые, түрү...шадай дүй дүршэлые ажал хүдэлмэридөө үр... хэрэглэжэ, малайнгаа харууһа, тэжээлые ...руулжа, мал ажалай талаар 1958 ондо иимэ үр...гүүдые туйлаха уялга абанабди:

Эбэртэ бодо малайнгаа тоо толгойе 1650 то...тэрэ тоодо үнеэдээ 550 толгойдо хүргэхэ гэхэ... үнгэрэгшэ жэлэйхиһээн 12 процентээр олошор... хонидоо 15000 толгойдо хүрэтэр олошоруулха...бди. Хонидоо иимээр олошоруулхадамнай тоо...гойнь 38 процентээр үдэхэ, эхэ хониднай хамт... толгой болохо байна.

Зуун эхэ мал бүхэнһөө: 100-һаа үсөөн бэшэ... 150-һаа үсөөн бэшэ хурьга, эхэ гахай бүриһөө... үсөөн бэшэ поршоонхо абажа түлжүүлхэбди.... бүриһөө 2500 килограммһаа бага бэшэ һүн һаа... хонин бүриһөө 3 килограммһаа бага бэшэ гэхэ... гэрэгшэ жэлэйхиһээ 800 граммаар үлүү ноoһо...шалагдаха.

Иимэ горьтойхон уялга абаад, бидэнэр «Э... совхозой, Кяхтын хониной совхозой хүдэлмэри... хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые мүрысөөндэ ури...

Энэ уялга Бичурын совхозой хүдэлмэри... хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ батала...

ХОНИШОДОЙ БЭЛЭГ

Замай тэмдэглэл

Үдэшын харанхы боложо, январиин хүйтэн хүсэ шадалаа мэдүүлэн, тала дайдые манатуулжа байба.

Энэ үедэ партийна организациин секретарь Григорий Анисимович Нэсковтой шаргада һуугаад, «Гигант» колхозой центрһээ зүүн хойшо гарабабди. 3—4 километр тухай ябаад байхадамнай, һэбхүүл һөөгүүд олон, хүр саһан ехэ боложо, хатар дундаа ябаһан моримнай гэшхэдэлдээ оробо.

— Харгымнай үшөө холохон даа. Эндэһээ арбан табаад модон болохоха,—гээд Григорий Анисимович хөөрэжэ эхилбэ.—Гурбан жэлэй урда колхознай Нарһата гэжэ газарта хониной-товарна фермын байра шэнээр түхеэрһэн юм. Жэл бүри хонидой байранууд, хүнэй һууха гэрнүүд баригдажа, тэндэ мүнөө багахан тосхон бии болоо. Тэндэхи газарай ногоониинь шэмэ һайнтай байдаг. Тиимэһээ эндэ һайн үүлтэрэй, нарин, нарибтар ноoһотой хонидоо байражуулаабди. Мүнөө тэндэмнай хурьгалха 1300 шахуу эхэ хонид бии. Шэнэ түл абалга түлэг дундаа ябажа, хонишоднай һүни үдэрые мэдэнгүй ажаллажа байна. Тухайлхада, хурьгад һүниндөө олоор гарана. Иимэ хүйтэн, харанхы һүни хурьгадые олоор абахань тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ. Үбэлэй ута һүни хурьгашаднай ээлжэлэн хонидоо эрьедэг. Тиигээгүй һаа, юуншье болохо ха юм. Юрэдөө түргэн ошожо, хонишодой һүниин ажалые харая, — гээд нүхэрни мориёо ташуурдана.

Уданшьегүй ехэ ехэнүүд хото хорёогой, олон гэрэй хажууда тулажа ерэхэдэмнай, зүүлжэ баруулжаа хараһан ута гонзогор хотоной урда тээхи гэрһээ гартаа фонарь бариһан, ута хүдэһэн дэгэл үмдэһэн, үндэр бэетэй хүн гаража, манине угтаба.

— Аа, Илья Ильич гүт? Һайн байна. Һонин юун бииб, хэр ажаллажа байнат,—гэжэ Григорий Анисимовичын асуухадань: «Һайн даа, һайн. Үдэрөөр бэшэ. харин часаар олошоржо байнабди. Булта бүрин бүтэмди. Дааража ерээ байнат, гэртэ орожо дулаасагты. Би хони, хурьгадаа эрьежэ харахамни»,—гээд тэрэмнай хүнгэхэнөөр хотон тээшээ ябашаба.

Гэртэ ороходомнай һүниин тэн болоошье һаа, 4—5 хүн унтаагүй энэ тэрэ юумэ хэжэ һууба. Зариманиинь шатараар наадана, зариманиинь юумэ оёно, ном уншана. Нэгэ үбгэжөөл гэрэй углууда һуугаад, хурьгадай хаамаг заһабарилна.

— Яагаа орой болотор унтаагүй байнат?—гэхэдэмнай, ном уншажа һууһан залуухан басаган «юрэдөө мүнөөхи Мамаев үбгэжөөл унтуулха, хэбтүүлхэеэ болёол» гээд энеэнэ. Энээниие нь манай ойлгожо ядахада, модо дархалжа байһан үбгэжөөл тайлбарилна: «Яагааб даа, харуулшан Илья Ильич. Тэрэшни энэ үедэ унтаха, хэбтэхэгүй, хонидоо эрьежэ үзөөд лэ, «хониншни хурьгалхаяа байна» гээд эдэниие шни абаашадаг ха юм». Һүүлдэнь һайн мэдэхэдэмнай, Илья Ильич Мамаев 27 жэлэй турша соо таһалгаряагүйгөөр мал ажал дээрэ хүдэлмэрилһэн, мүнөө аяар 81 наһа хүрэбэшье фермын харуулшан байгаад, хажуугаарнь элдэб юрын хүдэлмэри хэжэ, жэлдээ 600—700 ажалта үдэрөө алдадаггүй хүн байба.

Хонишодтой үшөө нэгэ хэды дуугаралсаад, газаашаа гаража, хонидой байрада орообобди. Тэндэнь һаруул, яһала дулаан, хуурай байба. Дун сагаан хурьгад хотон соо дүүрэн. Тэдэнэй зариманиинь дэбхэрэлдэнэ, собхоролдоно, зариманиинь эхэдээ няалдаад аятайханаар унтана. Ханын хажуугаар олон хаамагууд жэрысэ табяатай. Тэдэнэй нэгэ таһалга соо залуухан басаган хүл дээрээ үшөө тогтожо ядажа байһан хоёр хурьга гар дээрээ барижа, эхэдэнь хүхүүлнэ. Энэмнай хурьгашан Нина Толстихина табадахи хонёо эхирлүүлжэ, 60 эхэ хонинһоо 65-дахи хурьгаяа абажа байба. Нүгөө таһалга соонь гушаад наһатай эхэнэр шал нойтон хурьга гартаа баряад, хамар, амыень аршана, бэеыень эхэдэнь долёолгоно. Энэ нүхэрнай 11 жэл хонин ажал дээрэ хүдэлмэрилһэн, мүнөө жэл 84 эхэ хонинһоо 90-дэхи хурьгаяа абаһан, колхозой түрүү хонишон Валентина Цыренова байба. Зэргэлээд бүришье залуухан нэгэ басаган юумэ ехээр хүлеэһэн янзатай, хаамаг түшөөд байна. Энэмнай комсомольско организациһаа фермэдэ хүдэлхөөр эльгээһэн Нина Зубкова 71-дэхи хурьгаяа хүлеэжэ байба.

Хотон соогуур ябажа, хони хурьгадые хаража һайхашааһаар, хурьгашадтай хөөрэлдэһөөр байтарнай мүнөөхи гэртэ һуужа байһан хоёр басагад газааһаа орожо ерэнэ. Тэдэнэр хонидоо харана, дэлэнгыень үзэнэ. Тиигээд 3 хони таһалганууд соо абаашажа хаагаад, манай хажууда ерэнэ.

Тиигэһээр нүгөө басагад хурьгадаа абажа, һанаагаа амарһан янзатай болоод, бидэнэртэй хөөрэлдэжэ эхилнэ.

— Григорий Анисимович, юрэдөө колхозоймнай центрээр ямар һонин болоноб, гэртэхимнай хэр һайн байнаб, Тэпикын отарынхид хэр зэргээр хурьгадаа абажа байнаб?—гээд тэдэнэр асууна.

Тиихэдэнь, Григорий Анисимович үсөөн үгөөр, ойлгосотойхоно... рүүн колхозойнгоо һонин, т... аймаг, республикын һэнину... һүүлээрнь орон доторхи, ул...рондын байдал тухай хө... «СССР-эй Верховно Советтэ һ...ха һунгалта ойртожо, бүхы ... арад зон, тэрэшэлэн манай ай... ажалшад энэ һунгалтые а... бэлэгтэйгээр угтахын түлөө ша... тэмсэжэ байна. Таанар 1958 ... 100 эхэ хонин бүриһөө 150 х... абахабди гэжэ үгэеэ үгэһэн б... Хэрбээ хонидоо бултыень ху...луулжа, хурьгадаа нэгэшье ... гүйгөөр түлжүүлээд, хэнзэлүүл...нидоо ороондо оруулаад ба... ехэхэн бэлэг асаржа ерэхэ ба... гээд дүүргэнэ.

— Яһала оролдожо байн... Манай отарада зарим һүни 2... хурьган абтана. Хамта хурьг... 300 шахуу болоо. Оройдоо ... гэшье хурьга гарзада оруула... бди. Мүн зэргэлэн байһан от... хиднай эды шэнээн хурьгадые... ха,—гээд Валентина Цыренова... рэнэ. Тиихэдэнь, «эндэ ганса ... досоһоо болохогүй, харин һай... жээл хэрэгтэй байна. Мүнөө ... най овёс, концентрат багаар з... Хурьгадай эдихэ һайн шанарта... һэн дутана» гээд Нина басага... лэнэ. «Һаяар һонин кино гү, ... концерт хараа хада һайн ба... гээд тэдэнэй нэгэниинь нэмэнэ.

Энэ мэтээр хөөрэлдөөгөө ... гээд, хурьгашадшье амархаяа... тээ орожо, бидэнэршье шар... һуужа мордобобди.

***

Баргажанай аймагай «Ги... колхозой томодхогдоһон от... (даагшань И. К. Колмаков) ... дынь жэгдэрэн хурьгалжа, янва... 25-най мэдээгээр 600 шахуу хур... абтаад, гарзагүйгөөр түлжүүл... жэ байна.

О. Раднаев манай корреспон...

ТА, ХОНИШОН! Абаһан уялгаяа хэр дүүргэжэ байнат?

13 мянган хурьга абахын түлөө

...нидоо олоор хэнзэлүүлжэ, тоо ...йень эрид олошоруулха зорил... Зэдын аймагай «Коммунизм» ...озой хонишод 100 эхэ хонин бү... 140-һөө үсөөн бэшэ хурьга ...үүлхэ уялга абанхай. Тиихэдэ ... хонишод И. В. Цыгунов, Д. ...ыбиков, Л. Ц. Тугулдуров гэг... отарынхид зуун эхэ хонин ...һөө 160 хурьга абажа түлжүүл...шиидэ.

...э уялгануудаа дүүргэхын тула... колхозойхид бүхы эхэ хони...гоо олонхине хэнзэлүүлхэ боло... Тиигэжэ эндэхи хонишод де...тонь, январь һаранuудта хурьгал... 3500 хонидоо бултыень һаяар ...до оруулаад, июнь, июль һара...та үшөө 3000 эхэ хонидые үрэ...хэ зорилго табинхай.

...үнөө үбэлэй һаранuудта энэ ...озой отарануудта хамтадаа 8 ...ан хурьган абтаха. 1958 оной ...э бүхыдөө 13 мянга гаран ...гатай болохо байна.

...э зорилго амжалтатайгаар бэе...хэ хэрэгтэ хонидые имагтал ис...твенна аргаар үрэжүүлхэ гээшэ ...эхэ удхашанартай болоно бшуу. ...имэһээ эндэхид абтаһан түл...ээ нэгэшье гарза хоролтогүй... түлжүүлхын, мүн хурьгалһан ...доо шадал тамир һайнтай байл...н, хаһа сагтань ороондо оруул... түлөө шангаар тэмсэнэ. Мүнөө ... хонидые искусственна аргаар ...үүлгын 6 пункт нээгдэнхэй. ...өө хонишод, хурьгашадаар ...лхын тула 10 коммунист, ...сомолшууд, 12 колхозник отара...та нэмэжэ эльгээгдээ.

...ибэшье, колхозой зарим отара...та харууһалга, эдеэлүүлгын ...аа боложо, хурьгалһан хонидой ...ал тамир һула, мүн хусануу... һайн тэжээлдэ табяагүй бай...

Д. Жигмытов.

...Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой (Бичу...) хонишон Ф. С. Ясечко үнгэрэгшэ ...да хонин бүриһөө 2,5 килограмм ноо... хайшалжа, 100 хонин бүриһөө 114 ...рьга абаа юм.

...УРАГ ДЭЭРЭ: залуу хонишон Ф. Ясечко.

Л. Хайдуровай фото.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бичурын хониной совхозой хурьгашан Дэдма Шодоева хурьгадаа эдеэлүүлхэеэ байна.

Т. Гармаевай фото.

Шалгалта юу харуулааб

ЭХЭ ХОНИДОЙ ТЭЖЭЭЛЫЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

Алтай нютагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз Кударынгаа аймаг сээ малаар олон колхозуудай нэгэниинь юм. Колхозойнь отарануудта 7066 хонин бии. Эндэхи хонишод Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозойхидой үүсхэлые халуунаар дэмжээд, 100 эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга түлжүүлхэ уялга абанхай.

Январиин 25-най мэдээгээр колхозой 6 отарада 805 хурьган абтаад байна. Февралиин 20 хүрэтэр 980 эхэ хонин, мүн түлгэнүүд ороондо эруулагдаха байгаа. Теэд мүнөө оройдоол 25 эхэ хонин ороондо оруулагдаа. Гэхэ зуура 400-гаад хонин хурьгалһаар һара шахуу болобо. Иигэжэ эхэ хонидой ороондо орохо болзор алдагдажа байна бшуу.

Хонидойнгоо тоо толгойе түргэнөөр олошоруулха тухай уялга абаһан аад, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ асуудалда колхозой правлени анхарал табинагүй, комплексно бригадын бригадирнуудта шанга эрилтэ хэгдэнэгүй.

Колхозой центртэ эхэ хонидой хоёр отара бии юм. Эндэ искусственна аргаар үрэжүүлгын пункт нээгдэһэншье һаа, үдэртөө оройдоол 1—2 эхэ хонин үрэжүүлэгдэнэ.

Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлгэ юундэ муугаар ябуулагданаб? гэжэ техник үрэжүүлэгшэ нүхэр Н. Буянтуевһаа асуухада:

— Хусанууд ябажа үгэнэгүй, тэнхээ тамирынь һула. Хэрбээ намарһаа хойшо һайнаар харууһалагдаһан байгаа һаа, жэлэй дүрбэн сагташье ороэной хүдэлмэри ябуулхада болохо һэн.

Энэ шухала хэрэг юундэ иитэрээ унжагайрнаб гэхэдэ, эхэ хонид муусаа эдеэлүүлэгдэнэ. Үдэртөө хонин бүридэ 0,5 килограмм үбһэн, тэрэ тухай зелёнко үгтэнэ. Силос заагдажа үгтэһэншье һаа, мори унаа үсөөн гэжэ шалтаад, тэрэнээ зөөжэ асарнагүй. Хусануудые харууһалдаг тусхай хүн үгы. Тиимэһээ техник-үрэжүүлэгшэ нүхэр Буянтуев өөрөө харууһалдаг. Нүхэр Галсановай хүтэлбэрилдэг комплексно бригадын эхэ хонидой нэгэ отара (ахалагша хонишон Д. Буянтуева) Шаазгай гэжэ газарта үбэлжэнэ. Эндэ нэгэшье хонин үрэжүүлэгдээгүй, хашаа хорёонуудтань хобоо кормушка хэгдээгүй байһаар. Үбһэ тэжээлынь газарта хаяжа үгтэнэ.

Аймагай центрһээ ошоһон харгыгаар Дунгын дабаа гаталхада, Бэлшэр добой фермэ байдаг. Эндэ хоёрдохи комплексно бригадын үнеэдэй фермэ, эхэ хонидой хоёр отара бии юм. Искусственна үрэжүүлгын пункт мүнөө болотор нээгдээгүй. Энээндэ комплексно бригадын бригадир нүхэр Б. Д. Гомбоев зэмэтэй.

Мүн Хабшаг гэжэ уулын хормойдохи, хоёрдохи комплексно бригадын нарин нооһотой эхэ хонидой отарада үдэр бүри арбаад хурьган абтана. Түл абажа эхилһээр хэды хонобошье, тэдэ хонидоо үрэжүүлнэгүй. Тус отарынхид хусануудаа хонидоор суг байлгана. Мүн хаамагууд дутана. Нарай хурьгадта концентрат үгтэнэгүй.

Ждановайхид хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулха, бүри олоор хэнзэлүүлхэ дүүрэн арга боломжотой. Һүүлэй жэлнүүдтэ хонидой байра, малшадай шэнэ гэрнүүд олоор баригдаа. Олонхи отарын хониной хотонуудта һүниндөө электрын гэрэл ялардаг. Бусад колхозуудтай сасуулхада, үбһэ тэжээлээршье ехэ. Гэбэшье, тэндэхид арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэнэгүй. Отарануудаарнь ябахада хонидоо олоор хэнзэлүүлхын тула оролдожо байһан ушар үсөөн.

Колхозой партийна организаци хонишодой дунда ойлгуулamжын хүдэлмэри һулаар ябуулна, социалис мүрысөө эмхидхэнэгүй, түрүү хонишодой дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ, тэрэнии олоной шадабари болгохо тушаа өөдтэй юумэ хэнэгүй.

Колхозой правлени эхэ хонидой, хусануудай тэжээлэй нормые нэмээхэ, харууһыень һайжаруулха хэмжээ дары абаха зэргэтэй.

«Кударинский колхозник»,
«Бурят-Монголой үнэн» газетэнүүдэй корреспондентнүүд.

Республикын МТС-үүдэй харьяата колхозууд болон совхозуудта түл абалгын, хонидые ороондо оруулгын ябаса тухай

1958 оной февралиин 1-нэй мэдээн

МТС-үүд	Хурьгадай абтаһаниинь	Ороондо оруулагдаһан хонидой тоо толгой	Тэрэ тоодо искусственна аргаар
Баргажанай	4641	663	261
Хүнтэйн	3520	291	291
Бичурын	3435	256	206
Бага-Куналейн	1794	58	28
Охин-Булагай	1532	349	—
Цагаан-Усанай	2508	1139	459
Үшөөтэйн	8145	663	238
Эгэтын	3502	826	—
Нарһатын	2972	1555	—
Хурьбын	3602	1267	—
Шэнэ-Бэрээнэй	2750	416	—
Кабанскын	1654	670	—
Тимлюйскэ	1156	268	—
Ехэ-Кударын	3832	1486	—
Хамнигадайн	4055	763	374
Погранична	5135	1009	1009
Гашейн	4901	1804	136
Хонхолойн	3976	622	—
Суулгын	4009	1216	—
Сэлэнгын	3416	862	862
Сүхын	7813	1262	633
Тарбагатайн	1098	385	—
Жэрэмэй	450	636	—
Ехэ-Куналейн	2098	717	—
Түнхэнэй	2112	307	774
Хэрэнэй	2865	314	—
Хориин	7000	3186	1750
Хэжэнгын	8475	1253	—
Чесаныл	6514	237	—
Закаменай	3606	539	—
Торини	3802	611	250
Бургалтайн	4259	577	547
Иволгын	2188	273	—
Саянтын	3631	412	—
Итанцын	—	—	—
СОВХОЗУУД:			
Борьёогой	4817	197	41
Бичурын	2722	576	200
Яруунын	494	—	—
Кяхтын	3041	350	300
Сэлэнгын	4159	801	538
Хориин	2715	522	—
«Эрдэм»	176	69	—

БМАССР-эй совнархоздо, профсоюзай областной Соведэй президиумдэ

БМАССР-эй арадай ажахын Совет профсоюзай областной Соведэй президиумтэй хамта 1957 оной 4-дэхи кварталда предприятинуудай, экономическа районой барилгын зургаануудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргаба.

Мүрысөөнэй дүнгөөр Улан-Удын шэлэй заводой (директорынь нүхэр Болотов, парторганизациинь секретарь нүхэр Соловьев, профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Баланев) коллектив дүрбэдэхи квартал соо продукци гаргаха түсэбөө бүхы дээрэнь 111,1 процент, товарна продукци гаргаха түсэбөө 115,9 процент дүүргээ.

Жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилһэн энэ заводой коллективтэ совнархозой, профсоюзай областной Соведэй дамжуулгын Улаан туг, 84 мянган түхэриг мүнгэн шан барюулагдаа.

Сэмбын фабрика, «Механлит» завод, Байгалай леспромхозойхид 2-дохи боложо, мүнгэн шанда хүртэбэ.

3-дахи һууридa гараһан судна заһабарилгын заводто, «Забайкаллестрансстрой» гэжэ барилгын трестдэ, Баргажанай Адагай загаһа-консервын комбинатда, Хориин леспромхоздо мүнгэн шангууд барюулагдаа.

Баруун-Тарбагатайн леспромхозой хүдэлмэри мүн лэ һайн гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

БМАССР-эй арадай ажахын Совет, профсоюзай областной Совет Социалис Ажалай Герой Николай Мамайн үүсхэлые һайшаан дэмжэбэ. Донбассай шахтёр Мамайн үүсхэлые хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ, тэрэнэй жэшээгээр предприятинуудай, эмхи зургаануудай, трестнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдые, фабрико-заводуудай, цехүүдэй профсоюзна комитедүүдые социалис уялга абахыень совнархоз уряалаа.

Арадай дуунууд

Хазаартын хударга һэлгэхэлгүйб,
Хадаяа дабуулжа ерэнэ аабза.
Ханилаад бэшэнтэй ябахалгүйб,
Ханилаашам намхандаа бусана аабза.

Унагшын хударга һэлгэхэлгүйб,
Уулаяа дабуулжа ерэнэ аабза.
Ушараад бэшэнтэй ябахалгүйб,
Ушараашам намхандаа бусана аабза.

***

Хабтагай сагаахан Эгэтымнай
Хадаарнь тойроһон гансахан гол.
Хамагай үринэрэй дундахана
Хайрыем буляаһан гансахан хүн.

Уужам сагаахан Эгэтымнай
Уулаарнь тойроһон гансахан гол.
Уладай үринэрэй дундахана
Ухааем буляаһан гансахан хүн.

М. Андрианова бэшэжэ абаба.

ДУЛМА ДОНДОКОВА

Инагтаа

Дуран инагай булаг зосоом дэлбэрээ,
Дурадхал бэшэгээ барихам шамдаа, хүлисөөрэй.
Халуун гараараа хүлеэн тодон абахадаа,
Хаана тэндэ намай гэжэ таагаарай.
Хэдэхэн мүртэй тэмдэг бэшэгым уншахадаа,
Хэтэрхэй дуранайм хэмжээ түхэлы таняарай

Һара жэлээр хоног тоолохоб хамаагүй,
Харюу хүлеэн харан байхаб шалаагүй

Үгэ бүхэнэйм удхы шэнжэн харахадаа,
Үнэн дуранай үер гэжэ мэдээрэй.
Хуби заяагаа холбохы шамтай хүсэхэдөө,
Хуудаһан бэшэгээ эльгээ гэжэ һанаарай,
Эреэн зүрхөө дэлгэн шамдаа барихадаа,
Эдир наһанайм жаргал элирээ, этигээрэй.

Һара жэлээр хоног тоолохоб хамаагүй,
Харюу хүлеэн харан байхаб шалаагүй.

Дулаан үгым сууряа дуулахаш хэзээдээ,
Дура зүрхэнэйм дуһал байһы тоогоорой.
Шинии нэрэ гэрлэн байхаб сэдьхэлдээ,
Шэн зоригой эршэ гүрэхэб, томоорой.
Замайм хараа зулаар бадараа хэтэдээ,
Залуу дуранай зангилаа уяхаб, залгаарай.

Һара жэлээр хоног тоолохоб хамаагүй,
Харюу хүлеэн харан байхаб шалаагүй.

Лекци-концерт

«Хүгжэм хайшан гэжэ шагнахаб, ойлгохоб?», «Ород арадай дуун» гэһэн темэнүүдээр лекци-концерт Иволгын аймагай центртэ болоо. Лекциин удаа Ленинэй орденто оперо, баледэй театрын артистнар ород арадай дуунуудые, ород классигуудай, мүн советскэ композиторнуудай зохёолнуудые гүйсэдхөө.

Эндэ сугларагшад лекци-концертые ехэ һонирхожо шагнаа.

Н. Маторин.

Һонирхолтой выставкэ

...Дайсанаа дарахын тула гартаа буу ба...хадаа, буудажа һура!» гэһэн бэшэгтэй ...кат харахадаа, дүшэн жэлэй саада тээ ...һон түүхэтэ үдэрнүүд гансата һанаг...а. Залуу Совет республикын тогтоһон ...үүшын үдэрһөө эхилэн, Агуусхэ Ок...риин социалис революциин түйлалтые ...хаха, Россида буржуази-помещигүү... засаг дахинаа тогтоохо гэжэ хариин ...периалистнууд, дотоодын дайсад оролдо... байгаа. Тиихэдэнь, олон мянган хүдэл...шэд, таряашадай хүбүүд Коммунис...иин, Совет правительствын уряагаар ...барин бодожо, өөрынгөө шэнэ засаг тү... хамгаалхын тула Улаан Армиин отря...та һайн дураараа ородог байба.

1918 оной февралиин үеэр империалис...мани манай Совет республикада ...олон ороо һэн. Тиихэдэ буу зэбсэгээр ...амагшье һаа, революционно зориг түгэс, ...нга заршамтай Улаан Армиин залуу от...ууд Нарва, Псков шадар дайсанай сэрэ...э бута сохиһон байна. Германска импе...алистнарые үй дэлдэһэн февралиин 23-... үдэр — Улаан Армиин үдэр ...эжэ түүхэдэ оронхой.

Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Фло... тогтоһоор дүшэн жэлэй гайхамшагта ...до зорюулагдаһан выставкын залнууд ...табяатай нангин зүйлнүүд манай Зэб...тэ Хүсэнүүдэй алдарта түүхые дэлгэ...эгээр харуулна. Хүдэлмэришэн-таряа...най Улаан Армиие эмхидхэн байгуулха ...хай В. И. Ленинэй гар табилгатай Ара... Комиссарнуудай Соведэй декрет, Бу...оссии Түбэй Гүйсэдхэхэ Комитедэй ...алһан Улаан сэрэгшын тангариг, мүн ...сад олон документнүүдые тэндэ харана...н.

1918 оной зун Совет Россин дүрбэнэй ...рбан хубиин газар дайдые интервентнүүд, сагаантан эзэлһэн байгаа. Энэ хатуу шанга дайнай үедэ арад зоной дундаһаа урган гараһан совет полководецууд—геройнууд М. В. Фрунзе, К. Е. Ворошилов, С. М. Буденный, М. Н. Тухачевский, А. И. Егоров, И. П. Уборевич, В. К. Блюхер, В. И. Чапаев, Г. И. Котовский, Н. А. Щорс, А. Я. Пархоменко, С. Г. Лазо, О. Дундич гэгшэдэй, граждан дайнай ондоошье олон геройнуудай дайшалхы буу зэбсэг, фотографиие выставкэдэ ерэгшэд ехэтэ һонирхон харанад.

Хитадай, Венгриин, Югославиин, Польшын болон бусад оронуудай эрхим түлөөлэгшэд Улаан Армиин зэргэдэ совет сэрэгшэдтэй хамта ябажа, империалистнуудта эсэргүүсэн тэмсэһэн байна. 29-дэхи ябган сэрэгэй дивизиин хитад батальоной командирнуудай фотографи алдарта хэрэгэй домог болон, шэл витринэ соо хадагалаатай. Граждан дайнай үедэ хэдэн арбаад мянган эрэлхэг хитад хүбүүд Совет засаг хамгаалалсаа юм. Венгер уранзохёолшо Матэ Залкые совет хүнүүд һайн мэдэхэ. Энэ коммунист 1918—1920 онуудта һайн дураараа Улаан Армиин зэргэдэ жагсаад, Эрхүү хотоһоо эхилжэ, Украина, Крым хүрэтэрхи фронтнууд дээрэ эрэлхэгээр тэмсэһэн, 6 дахин шархатаһан, дайшалхы ехэ габьяагай түлөө Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан юм. 1936 ондо Матэ Залка Испани ошожо, интернациональна бригадын командир болоод, испан арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө ами наһаяа үгэһэн байна. Матэ Залкын Улаан Армида алба хэһэн дансын хажууда зэргэлүүлээд Ярослав Гашегай мэдээсэл табигданхай. Энэ хүн 1918 оной май соо Самара хотодо чехүүд, сербнүүдһээ Улаан Армиин түсхай отряд эмхидхэһэн, хожомынь чешскэ элитэ уранзохёолшо болоһон байгаа.

Унгерн ба Бакичын сэрэгүүдые Монголой арадай-революционно армиин Улаан Армитай хамта ябажа, бута сохиһонтой дашарамдуулан, Монголой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша Сүхэ Баторые, тэрэнэй орлогшо Чойбалсаниие, арадай-революционно армиин Сэрэгэй Соведэй түрүүлэгшэ Ринчиное, Баруун Монголой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Главком Хатан Баторые дайшалхы шагнал хайрада хүртөөхэ тухай 5-дахи армиин реввоенсоведһээ Москва, эльгээгдэһэн бэшэг выставкэдэ бии. Республикын реввоенсовет 1922 ондо эдэ нүхэдые Улаан Тугай орденоор шагнаһан байна.

Үни боложо шаралшаһан, гурбан ондоо зурагтай плакат выставкын нэгэ ханада хадаатай... Сэлэнгэ мүрэн. Дээдэ Үдэ хото «ДВР» гэһэн гурбан томо үзэгтэй Улаан туг бариһан хүдэлмэришэниие жадата буунуудтай хариин империалистнар алишье талаһаань тойрошонхой... Энэ зураг доорохи: «Яахадаа буфер бии болооб?» гэһэн асуудалда хошон хурса шүлэгөөр харюусанхай. Залуу Совет республикын граждан дай хэжэ, хүшэр байдалда ороод байхадань, хариин (илангаяа Японой, Америкын) империалистнар Сэлэнгын зүүн бэеһээ эхилээд бүхы Алас Дурна хизаар дотор забһарай республика бии болгохые баадхаһан юм. Дээдэ Үдэ хото энэ республикын түрүүшын ниислэл болоһон байгаа. Нүгөөдэ хоёр зурагтань японтоной һүүлшын пароходой Владивостогһоо океан руу таллижа ябахые, винтовкотой улаан сэрэгшын зүүн хилээ хёрхоор сахижа байхые Россин республикатай ДВР-эй нэгэдэһые харуулна.

Улаан Арми жэл үлүүтэй соо интервентнүүдтэ, сагаантанда эсэргүүсэн шангаар тэмсэжэ, илаһан түүхэтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Армиин 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ хаража, В. Д. Вершинин, А. Н. Прокудин, М. Н. Строев, Ф. Е. Жигунов гэгшэд граждан дайнда хабаадаһанаа һанан-һанан хөөрэлдэжэ байна.

В. Львовой фото.

Эхэ оронойнгоо хүсые саг үргэлжэ бэхижүүлхэ гэһэн В. И. Ленинэй заабариие парти, арад хоёрой нангинаар бэелүүлжэ байһыень выставкын экспонадууд эли тодоор гэршэлнэ. Советскэ Армимнай Хасан нуурай, Халхын голой дэргэдэ тулалдахадаа, Баруун Украина болон Белоруссиие сүлөөлхэдөө, сагаан финнүүдтэй дайлалдахадаа гайхамшаг баатаршалга гаргаа бэлэй.

Совет араднай социалис Эхэ ороноо Гитлерэй һүрэг дээрмэшэдһээ аршалан хамгаалхаяа нэгэ хүн шэнгеэр жагсан бодоо һэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда зорюулагдаһан зал соо орохотой сасуу, 1941 оной июлиин 3-най «Правда» газетэ харагдаадхина. Тэрэнэй түрүүшын хуудаһанда Гүрэнэй Обороныи Комитедэй түрүүлэгшэ И. В. Сталинай радиогоор хэлэһэн үгэ тэндэ толилогдонхой.

Советскэ Союзда добтолон орохынгоо урда тээ фашис Германи 290 миллион зонтой Европые барандань шахуу эзэлһэн, 7 миллион гаран сэрэгтэй, 20 мянган самолёттой, 14 мянган танктай байгаа бшуу.

Дайнай түрүүшын үдэрһөө эхилэн, совет сэрэгшэд болон моряагуудай гайхамшаг баатаршалга гаргаһыень гэршэлһэн олон экспонат выставкэдэ табяатай. Манай ороной баруун хилэ дээрэхи Брестын хэрэмые хамгаалагшадай барижа дайлалдаһан буу зэбсэгүүдые харахада, сэдьхэл долгисон хүдэлхөөр: олон винтовко, пулемёт, пистолетүүд хэрэмэй сонхо, үүдэн, гэшхүүр дээгүүр геройнуудай үхэтэрөө тулалдаһан газарһаа олдоо. Зарим буунуудай оньһониинь татагданхай зандаа байгаа бшуу. Баатар зоригто сэрэгшэд ами табитараа дайсанай урдаһаа эсэргүүсэн буудааха юм.

Брестын хэрэмэй хадада иигэжэ бэшээтэй байба: «Бидэ табан хүн—Седов, Грутов, И. Боголюб, Михайлов, Селиванов түрүүшын байлдаае 22. VI. 1941—3. 15 эхилээбди. Үхэтэрөө тулалдахабди, сухарихагүйбди», «Дайсанда бэеэ тушаангүй үхэбэб! Эхэ оромнии, баяртай! 20/VII—41 он». Иигэжэ һара үлүүтэй соо агаарһаа бомбодуулжа, үхэр буугаар, танкһаа буудуулжа байгаад, ехэнхидээ пулемёт, винтовко, автомадтай ябаган сэрэгшэд гитлерэйхидэй урдаһаа эсэргүүсэн тэмсээ юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ совет хүнүүд бүхэли гэр бүлөөрөө—эсэгэ эхэтээе, хүбүү басагатаяа—фронт ошожо, дайсадтай тэмсэдэг байгаа. «Геройнууд ба эрэлхэг баатаршалга» гэһэн гаршагтай статья соо: командир С. К. Николаев Ленинградые хамгаална; Борис хүбүүниинь —уһан сэрэгшэ; һамган Клавдия Александровнань—медсестрагай курса дүүргээд, госпитальдо хүдэлнэ; Тамара басаганиинь —разведкэдэ алба хэнэ гэжэ бэшэгдэнхэй.

Мүн Федор Михайлович Орловтоной бүлэ тухай олон экспонадууд бии. Федор Михайлович граждан дайнай үедэ Улаан Армиин командир, Мария Иосифовнань санитар ябаһан юм. 1941 ондо дайнай эхилэмсээр урдын командир Орлов Владимир, Василий, Евгений хүбүүдтэеэ, Мария басагантаяа фронтдо ошоо һэн. Мария Иосифовнашье миин һуугаагүй, өөрынгөө мүнгөөр «Т—34» танк худалдан абажа, Василий хүбүүнэйнгээ командалдаг танкова корпусто эльгээгээ. «Эжы—Эхэ орон» гэһэн тэрэ танкнь дайсанай 10 танк, 17 үхэр буу зада бута сохёод; мүнөөшье бүтэн зандаа алба хэһээр.

Мүн граждан дайнда хабаадаһан хүнүүдшье эндэ уулзажа, урдынгаа дайшалхы ябадал тухай хөөрэлдэдэг. Урдань 1-дэхи морито армиин авиаотрядай начальник ябаһан, мүнөө амаралтада гаранхай генерал-майор М. П. Строевтой Чапаевай дивизиинхид—А. Н. Прокудин, В. Д. Вершинин, Ф. Е. Жигунов үни удаан хөөрэлдэнэ. Тэрэ гэһээр гуша гаран жэл үнгэрөө. Хэлсэхэ, һанаха юумэн яашахаб даа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай геройнуудай партиина, комсомольско билетүүд, абажа ябаһан зүйлнүүд—номууд, фотографи, дайшалхы орденууд, буунууд выставкэдэ олоор табяатай. Выставкэ харагшад эдэ нангин зүйлнүүдые тон анхаралтайгаар хаража һонирхоно.

Алдарта Улаан Арми, Флодойнгоо 40 жэлдэ зорюулһан выставкэдэ үдэр бүри улам олон хүн ерэжэ, омогорхон, һонирхон харана. Энэнь арми арад хоёрой бата холбоо барисаае гэршэлнэ бшуу.

Б. ДОНДОКОВ.

Золтой, жаргалтай ажаһууг лэ!

Бурят-Монголой түрүүшын гигант—паровозо-вагонно заводой олон мянган хүдэлмэришэдэй ажабайдалда элдэб һонин үдэр, һүнишье боложол байдаг. Һүниин халаанда булад хайлуулагша хэн нэгэнэй ажалдаа амжалта түйлаһан тухай, хойтэ үдэрынь хүдэлмэришэдэй хэдэн бүлын шэнэ квартиратай болоһон гү, али ондоошье һонирхолтой мэдээсэл дуулдажал байдаг...

Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдэй нэгэн һэн. ВЛКСМ-эй заводской комитет хоёр хурим комсомолэй ёһо гуримаар үнгэргэхые шиидхэбэ гэһэн һураг суу заводэй цех бүхэндэ дуулдаа бэлэй.

—Хэд комсомолшууднай гэрлэхэнь бэ? Али цехынхиднай ямар цехынхидтэй худа урагууд болохонь бэ? — гэлдэн гансахан залуушуулшье бэшэ, харин үһэеэ сайһан үбгэдшье һонирхожо эхилээ һэн.

Уданшьегүй эдэ асуудалнуудай харюу бүгэдэндэ соносхогдоо. Парэвозо-хабсаралгын цехын комсомолшууд зэд шудхалгын цехын залуушуултай, түмэр конструкцинуудай цехын комсомольско организаци кузнечнэ цехынхидтэй хамта хуримдаа бэлдэжэ эхилээ. Цехүүдэй комсомольско организацинуудай гэшүүд өөһэдынгөө зүблөөн дээрэ тус асуудал нэгэтэ бэшэ зүбшэжэ, хуримда хабаатай олон юумэ хэлсэһэн байна. Хурим хэхэ газар, гэрлэһэн залуушуулда шэнэ квартира үгэхэ гэхэ мэтын асуудал заводой дирекциин урда табигдаа. Заводой дирекци, партийна организаци комсомолшуудай эрилтые гүйсэд хангаһан байха юм.

Комсомолшууд Николай Кузнецов, Владимир Полномощных гэгшэд ажал хэрэгэйнгээшье, абари зангайнгаашье талаар заводой хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй залуушуул юм. Эдэнэрэй наһанайнь нүхэд бэлохо мүн лэ комсомол басагад Марина Григорьева, Мария Полещук гэгшэд баһал ёһоорхон залуушуул даа.

Заводой залуушуулай үни удаан хүлеэһэн февралиин 2-ой үдэр. Залуушуулай хурим үдэрэй 12 часта заводой Культурын байшан соо үнгэргэгдэхөөр шиидхээтэй. Комсомолой хуримда ерэхэ 150 хүндэ уряалай юрэ бусын билет хубаагданхай. Гоё һайханаар зурагдаһан биледэй зүүн хажуугай хүрээ соо Николай Марина хоёрой, баруун хажуугай хүрээ соо Владимир Мария хоёрой фотозурагууд һуулгагданхай.

...Чагай стрелкэнүүдэй 12 тоодо хүрүүтэй байхадань хуримда уригдагшад Культурын ордоной үүдэндэ олоороо сугларанхай. Эгээл энэ үедэ гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн хүнгэн автомашина һубарилдаһаар байшангай дэргэдэ хүрэжэ ерэбэ. Түрүүшын машинаһаа бууһан худанар—ВЛКСМ-эй завкомой секретариин орлогшо нүхэр Никитин, Культурын байшангай уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Хижняков гэгшэдэй баруун мүрэ дээгүүр улаан торгон лентэнүүд һанжуулагданхай. Хүндэтэ худанарые угтагшад—зэд шудхалгын цехын начальник Петр Мартынович Федоров, цехын парторг Мария Петровна Буркова гэгшэд духовой оркестрын ирагуу һайхан хүгжэм дэро хүндэтэ худанартаа ород арадай хуушанай ёһо гуримаар эдеэнэй дээжэ «хилээмэ, дабһа» бариба.

Культурын байшангай ехэ зал һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Түрүүлэн ороһон залуу айлнууд ЗАГС-ын столой хоёр захада һуужа, гэр бүлэ болоһон тухай документнүүдтэ гар табиба.

—Совет хуулиин заабариин ёһоор золтой жаргалтай бүлэ боложо, ажалдаа түрүү, арадтаа хүндэтэй айлнууд болохыетнай хүсэнэб,—гэжэ хэлээд, ЗАГС-ын таһагые даагша нүхэр Ушаковагай гэрлэгшэдтэ паспортнуудыень бусаагаад, гарнуудыень барихадань, зал соо нэрьемэ альга ташалган, хүгжэмэй дуун зэдэлбэ.

Заводой главна инженер нүхэр Павленкодэ үгэ үгтэбэ:

—Мүнөөдэр заводоймнай олон мянган хүдэлмэришэдэй ажабайдалда ехэ баяр боложо байна. Эндэ сугларагшад залуу нүхэдөө церковиин гуримаар бэшэ, харин комсэмолой хуримаар гэр бүлэ болгожо байнабди. Хуушанай барга сагай заншал ошон ошоо. Совет засагай үедэ эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй аб адлихан эрхэтэй болоо. Бүхы наһандаа эбтэйгээр, Эхэ орондоо үнэн сэхээр ажаһуугты!,—гэжэ хэлээд, гэрлэгшэдтэ шэнэ байрын ордер, түлхюур барюулба.

Үшөө нэгэ хэды болоод байхада, уряалтай айлшад хуримай столдо һуунхай. Хүн бүхэнэй урда халима дүүрэнээр аягалагдаһан хундага, хүн бүхэнэй шарайда баярай тэмдэг үзэгдэнэ.

Гэрлэгшэдэй зол жаргалай түлөө түрүүшын хундага! Электрын гэрэлдэ яларһан хрусталь хундагануудай жэнгирхэ абяан соностожо, хүндын стэлой саана хүл дээрээ бэдоһон шэнэ бүлынхид тээшэ хүн бүхэн шэртэнхэй...

Айлшадшье халанхай, удаа дараалан бэдожо, үнэн сэдьхэлэй юрөөл табина. Заводой хуушанай хүдэлмэришэдэй нэгэн Аким Иванович Лобынцев «Архимнай гашуун» гээд залуу гэрлэгшэдтэ таалалдаха эрилтэ табиба...

Иигэжэ заводой Культурын байшан соо комсомол хурим үдэшэ орой болотор, хүхюутэй зохидэор үргэлжэлөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээрэһээ доошо) 1. Хуримай айлшадта үгтэһэн билет дээрэ гэрлэгшэд харуулагдана. 2. Хурим дээрэ таалалдаха түбэгтэй даа... 3. Хуримай хатар.

И. Поповой текст,
А. Мантаевай фото.

Спортын һонин

✦ **Шатар.** Улан-Удын чемпион болохын түлөө мүрысөөн үргэлжэлһөөр. 5-дахи уулзалгын удаа Мункоев Мельников хоёр түрүүлжэ ябаһан Аминовые хүсэбэд. Энэ үдэр Аминов Соколов хоёр тэнсээ. Мункоев Тоглоевые, Мельников Икорскиие шүүбэ.

✦ **Коньки.** Республикын түб хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө конькишадай урилдаан боложо дүүрэбэ. Эрид шууд тулалдаанай удаа эрэшүүлэй дундаһаа спортын мастер В. Яременко (ПВЗ), басагадай дундаһаа Ольга Давыдова гэгшэд шалгараа.

✦ **Сана.** Улан-Удын түмэр замай техникумэй санашад Эрхүү ошожо, Зүүн Сибириин түмэрзамайхидай үбэлэй спартакиадада хабаадалсаад, дамжуулгын кубогто хүртэбэ.

✦ **Красноярск ошобо.** Бурят-Монголой зооветинститудай суглуулагдамал команда дээдэ һургуулинуудай зональна мүрысөөндэ хабаадалсахаяа Красноярск ошобо.

А. Игумнов.

Загаһашадай амжалта

Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой загаһашад СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоод, һунгалтын үдэр болотор түрүүшын кварталайнгаа түсэб дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ. Тус колхоз загаһа барилгаар январь һарынгаа даабари 149 процент дүүргэөд, ажалаа бүри эршэдхэжэ байнхай. Нүхэд Романов, Донеевэй хүтэлбэрилдэг түрүү бригадануудай коллективүүд губшаха бүрэ 35 центнер хүрэтэр загаһа барина.

А. Бусурманов.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Бухарестдэ баярай суглаан болоо

БУХАРЕСТ, февралиин 3. (ТАСС). Хани барисаатай байха, харилсан ажаллаха, бэе бэедээ туһалалсаха тухай Советскэ Союз Румыниин Арадай Республика хоёрой хоорондо договорой баталагдаһанһаа хойшо 10 жэл гүйсэбэ. Энэ ушараар дашарамдуулан Бухарестдэ февралиин 3-да баярай суглаан болоо.

Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Георге Георгиу-Деж, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Киву Стойка, Национальна агуухэ суглаанай президиумэй түрүүлэгшэ И. Г. Маурер болон Румыниин Арадай Республикын парти, правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд суглаанда байгаа.

Советскэ Союзтай хани холбоогоо бэхижүүлхэ обществын түрүүлэгшын орлогшо П. Константинеску-Яш суглаа нээжэ, гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Буначиу гэгшэдэ үгэ үгэбэ.

Хани барисаатай байха, харилсан ажаллаха, бэе бэедээ туһалха тухай Советскэ Союзтай хэгдэһэн договор хадаа бүрин тэгшэ эрхэтэйгээр, бэе бэеэ хүндэлэлсэн, агуухэ гүрэнтэй Румыниин баталһан договор юм гэжэ А. Буначиу тэмдэглэбэ.

Хоёр ороной аюулгүй, амгалан байдал хамгаалха, тэдэнэй экономико, соёл культурыень хүгжөөхэ хэрэгтэ тус договор ехэ удхашанартай байгаа гэжэ А. Буначиу хэлээ.

Румынида байдаг СССР-эй элшэн сайд А. А. Епишев сугларагшадта халуунаар угтагдан үгэ хэлэхэдээ, социализм байгуулха хэрэгтээ шэнэ амжалта түйлахыень румын арадта хүсэбэ.

Цейлоной бэеэ даанхай болоһоор 10 жэлэй ой

КОЛОМБО, февралиин 3. (ТАСС). Цейлоной бэеэ даанхай байдалтай болоһоор арбан жэлэй ой февралиин 4-дэ гүйсэхэнь. Энэ баярта үдэрые угтуулан, Цейлоной түб хото һайндэрэйхеэр шэмэглэгдээ. Далайн эрье дээрэхи үргэн ехэ талмай дээрэ Цейлоной парламент байдаг юм. Тэндэнь сэрэгэй парад болохо, тиихэдэ Бэеэ даанхай байдалай нэрэмжэтэ талмай дээрэ физкультурнигууд наадаха, мүн арадай хатар танцанууд болохо юм.

Хаа хаанагүй шэнэ ажабайдалай амисхал үзэгдэнэ. Шэнэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ элдэб бэрхэшээлнүүдэй дайралдабашье, Цейлоной правительство тэдэниие дабажа гарахаар шиидэнхэй. Хүдөө нютагта баяшуулай тогтооһон гурнмые усадхаха түрүүшын алхам болгогдожо, барайгар таридаг газар тухай шэнэ хуули һаяхан парламент баталан абаа. Мүн һаяхан автобусууд гүрэнэй болгогдоо. Тиигэжэ оронοо хүгжөөхэ хэрэгтэ һомолхо мүнгэ зөөри гүрэн нэмэжэ олоно. Эдэ бүхы хэмжээнүүдые арад зон дэмжэнэ.

Гадаадын капиталай эзэмдээд байһан экономикын һалбаринуудые мүн лэ гүрэнэй болгохо хэрэг гараад байна. Хэдэн һарын урда тээ Цейлоной правительство урдань Англиин байһан сэрэгэй хоёр базые хинамжадаа абаа.

Цейлон үнгэрэгшэ жэлдэ дэлхэйн бусад оронуудтай хани барисаагаа, холбоо харилсаагаа бэхижүүлээ. Тиигэжэ Цейлон КНР-тэй, СССР-тэй, Чехословакиин Республикатай харилсаатай болоо юм. Социалистическэ лагериин оронуудтай тус гүрэн улам ехээр худалдаа наймаа хэдэг, экономикын талаар харилсадаг болонхой.

Илангаяа һүүлэй үедэ Цейлон соёл культурын талаар бусад оронуудтай эдэбхитэйгээр харилсаа. Советскэ Союзай, КНР-эй, Румыниин, мүн бусад оронуудай соёл культурын ажал-ябуулагшадай делегаци һүүлэй хэдэн һарын туршада Цейлондо ошожо ерээ. Соёл культурын талаар харилсаатай болохо тухай Цейлон Советскэ Союз хоёрой хоорондо хэгдэһэн хэлсээн ехэ удхашанартай юм.

Цейлоной правительствошье, арад зониишье түгшүүрилтэ шанга байдалые һулаааруулхын, бүхы арадуудай эбтэй эетэйгээр ажаһуухын түлөө тэмсэнэ. Шухалын шухала асуудалнуудые шиидхэхын тулада гүрэнэй эгээл дээдэ тушаалтан сугларжа, зүблөө хэхэ ёһотой гэжэ эб найрамдалда дуратай бүхы гүрэнүүдтэй хамта тэдэнэр мэдүүлнэ.

Неругэй мэдүүлгэ

ДЕЛИ, февралиин 3. (ТАСС). Индиин премьер-министр Неру Джайпур городтэ ошоод байна гэжэ газетэ мэдээсэбэ. Уласхоорондын түгшүүрилтэ шанга байдалые һуларуулхын тулада агуухэ гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд уулзажа, зүблөө хэхэ ёһотой гэжэ тэндэ үгэ хэлэхэдээ Неру мэдүүлээ.

„Аль-Ахрам" газетын мэдээсэл

КАИР, февралиин 3. (ТАСС). Йеменэй король имам Ахмед гэгшэ Египедэй президент Насер Сириин президент Куатли хоёрто телеграмма эльгээжэ, арабуудай нэгэдэмэл республикада Йемен хамжаха дуратай гэжэ бэшэбэ гээд «Аль-Ахрам» газетэ мэдээсэнэ. Гадаадын политикын, бэеэ хамгаалгын, экономикын болон гэгээрэлэй асуудалнуудаар Йемен, арабуудай нэгэдэмэл республика нэгэн адли һанамжа баримталха ёһотой гэжэ Йеменэй король мэдүүлээ.

Нүхэр Имре Хорват наһа бараба

БУДАПЕШТ, февралиин 3. (ТАСС). Венгриин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ үниинһөө хабаадаһан ажал-ябуулагша, Венгриин хүдэлмэришэнэй социалистическэ партиин ЦК-гэй гэшүүн, Венгриин Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр нүхэр Имре Хорват үни удаан хүндөөр үбшэлһэнэйнгөө һүүлээр февралиин 3-най һүни наһа бараа гэжэ Венгриһээ мэдээсэбэ.

Японой парламентда

ТОКИО, февралиин 3. (ТАСС). Февралиин 3-да Японой парламентын заседани боложо, мүнөөнэй парламентые дары сагтаа тарааха, шэнээр һунгалта хэхэ гэһэн дурадхал Японой социалистическэ парти оруулба.

Иимэ дурадхал юундэ оруулнабибди гэхэдэ, Кисиин правительство һунгалта хэнгүйгөөр, арад зоной этигэлдэ хүртэнгүйгөөр засаг гартаа абаһан байгаа гэжэ социалистическэ партиин генеральна секретарь Асанума мэдүүлбэ. Гадна, Номгон океан дээрэ дайн сэрэг боложо, Японой бэеэ даанхай байдалаа алдаһандань, арад зонойнь зоболонто муу байдалтай болоһондо премьер-министр Киси харюусалсаха ёһотой байна гэжэ Асанума хэлэбэ.

Кисиин правительство гол түлэб америкынхидэй заабаряар гадаадынгаа политика ябуулна, тиихэдээ Хитадтай харилсаагаа һайжаруулха хэрэгтэ али болохо һаад хэхэ гэжэ оролдоно гээд социалистическэ партиин генеральна секретарь шүүмжэлбэ.

Кисиин кабинедэй ябуулдаг дотоодын политика ямар бэ гэхэдэ, тэдэнэр оронoo зэбсэгжүүлнэ, ажалшадаа хашана хабшана гэжэ Асанума мэдүүлбэ.

Мүнөөнэй правительствын ябуулдаг гадаадыншье, дотоодыншье политикын арад зоной аша туһада харша байһан дээрэһээнь мүнөөнэй парламент дары сагтаа тараагдажа, шэнээр һунгагдаха ёһотой.

ТОКИО, февралиин 3. (ТАСС). Социалистическэ партиин оруулһан дурадхал голосованида табигдаад абтаагүй.

Тобшо мэдээсэлнүүд

✪ Индонезиин Республикын президент Сукарно январиин 29-дэ Токио ерээ. Президент Сукарные аэродром дээрэ Японой премьер-министр Киси, гадаадын хэрэгүүдэй министр Фудзияма гэгшэд угтаа.

✪ Чехословакиин гүрэнэй аюулгүй байдалые хамгаалха органууд Англиин тагнуулай агент Франтишек Братные баряа. Энэ тагнуулшан Баруун Германиһаа Чехословакиин газар руу тусхай даалгабаряар хаягдаһан байна. Братный Англиин тагнуулай даалгабариие олон жэлэй турша соо дүүргэхэ зуураа, Америкын, Баруун Германиин тагнуулда туһалалсаа.

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

Хитадай арадай-сүлөөрэлгын ... миин сэрэгшэд газараа уһалха ... канал татахадань таряашадта ... һална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: каналай бари... сугтаа ажаллажа нүхэсэһэн ... Су Дэ таряашан Цю Ю-чже хоёр... над.

ТАСС-эй фотохроник...

15 жэлэй туршада Англи... хүсэхын түлөө Хитада... хүдэлмэришэд тэмсэ...

«Металл хайлуулгаар ... лиие 15 жэлэй туршада ... хэ» гэжэ ехээр эрмэ... Хитадай металлургнууд а... лана.

Пекинэй ойро байдаг Ш... зиншаньска металлурги... завод орон дотор хайлуу... дадаг бүхы шэрэмэй ... найнь нэгэ шахуу хубиие ... тээдэг юм. Тиимэһээ бид... ехэ уялга абажа дүүргэхэ ... тойбди гэжэ заводой хүдэ... ришэн Ван Чун-шэн хөөр... Эгээл хүгжэнги капиталис... нуудтай адли болоторынь ... мышленностьяа богони ... болзор соо хүгжөөхэ х... лэнтэйбди гэжэ хүдэлм... шэд мэдүүлнэ. 1958 ондо ... завод 428 мянган тонно ш... бүтээхэ уялга абаа.

1960 он болотор эндэ ... менно пеэшэн, мартен бо... хэдэн цех шэнээр баригд... Тиигэжэ энэ завод металл... гическа комбинат болоод, ... лэй туршада нэгэ милл... тонно булад, шэрэм х... луулдаг болохо юм.

* * *

Шэнэ электростанцинууд ... ригдахань. Ороной түүх... урдань үзэгдөөгүй олон эл... ростанци 1958 ондо Хита... баригдахань. Электроэне... бии болголгодо хабаатай ... барилга шэнээр эхилэгд... гү, али үргэлжэлүүлэгд... байна.

580 мянган киловатт эне... бүтээхэ шадалтай гидроэле... ростанциин барилга Синь... цзян мүрэн дээрэ үргэл... лүүлэгдэхэ, 1 миллион га... киловатт электроэнергиин ... далтай томо гидроэлект... станци Хуанхэ мүрэн д... баригдажа эхилхэ юм. Хи... совет мэргэжэлтэд А... мүрэн дээрэ хэдэн гидроэле... ростанци бариха бэлэд... хэжэ байна. Эдэнь хамта ... рээ 13—20 миллион кило... электроэнерги бүтээдэг бол... юм.

Нэгэ миллион килов... энергиин шадалтай 35 эл... тростанци мүнөө жэлдэ ба... дажа дүүргэгдэхэ гү, али ... дэнэй зарим хубинь бэлэн ... лохо. Энэнь 1952 ондо Хи... та бии байһан бүхы элек... станциин ниитэ хүсэнэй ха... тайнь адли.

* * *

Энэ жэлдэ 50 **металл... гическа предприяти** бари... хаар хараалагдаа. Аньша... ска металлургическа ком... надта хара металлургиин ... дэб предприятинууд, тэрэ ... до булад хайлуулдаг, про... болон галда шатадаггүй ма... риал бүтээдэг предприятин... 1958 ондо баригдаха. Баот... ска, Уханьска металлургиче... комбинадуудта мүн лэ ехэ ... рилга хэгдэхэ байна.

Юньнань, Хунань, Хэ... Шаньси, Аньхуэй болон бу... провинцинуудта энэ жэл ... таллургическа хэдэн заво... барилга эхилхэ. Жэлэй т... шада 1.036 мянган тонно ... лад, 1.380 мянган тонно шэ... хайлуулха шадалтай мет... лургическа предприятин... энэ жэлдэ бэлэн болгогд...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора— 46-32, зам. редактора—32-74. отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00650. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 5...